

Zhrnutie (Odpovede na evaluačné otázky).....	4
O1: Aké zmeny v obciach vyvolala terénna sociálna práca?	4
O2: Zmenila sa zavedením NP TSP (oproti dopytovo - orientovaným projektom)	
kvalita výkonu terénnej sociálnej práce? Ak áno, ktoré sú kľúčové faktory zmeny?	5
O3: Ako ovplyvňuje kvalita a rozsah supervízie a metodického vedenia	
zo strany implementačnej agentúry kvalitu, potenciál zlepšenia	
a dopady terénnej sociálnej práce?	6
O4: Ako vnímajú klienti, zúčastnené obce, TSP/ATSP,	
odborná verejnosť terénnu sociálnu prácu?	7
O5: Aké systémové opatrenia by mala Slovenská republika prijať,	
aby bol výkon terénnej sociálnej práce kvalitnejší a efektívnejší?	8
1. Úvod	9
2. Metodológia evaluácie	10
2. 1. Kritéria výberu obcí pre terénny výskum	10
2. 2. Aktéri, s ktorými sa realizovali rozhovory	11
2. 3. Stratégia rozhovorov a prístup k cieľovej skupine klientov	11
2. 4. Etické otázky v rámci evaluácie	12
3. Štatistická analýza	14
3. 1. Krátka história programov a projektov terénnej sociálnej práce.....	14
3. 2. Kontinuita a diskontinuita projektov	15
3. 3. Porovnanie dát o projektoch terénnej sociálnej práce s dátami	
z Atlasu rómskych komunít 2014.....	18
3. 4. V akých obciach a mestách boli realizované projekty terénnej sociálnej práce	21
3. 5. Segregácia a zaostalosť osídlení, kde sa realizovala terénna	
sociálna práca.....	24
3. 6. Prístup k technickej infraštruktúre, vode a službám v obciach,	
kde sa realizovala terénna sociálna práca	25
3. 7. Vzdelanostný profil cieľových skupín klientov v obciach,	
kde sa realizovala terénna sociálna práca	25
3. 8. „Biele miesta“: Obce a mestá kde neboli realizované	
programy terénnej sociálnej práce	26
3. 9. Politická participácia Rómov a iné intervencie zamerané	
na Rómov v obciach, kde sa realizovala terénna sociálna práca	28
3. 10. Záver	30
4. Typológia a hierarchie pracovníkov terénnej sociálnej práce.....	31
4. 1. Terénni sociálni pracovníci (TSP)	31
4. 2. Asistenti terénnych sociálnych pracovníkov (ATSP).....	36
4. 3. Katalyzátor zmien: regionálni koordinátori (RK)	39
4. 4. Záver.....	41
5. Situovanie vzťahov a vnímanie klientov zo strany pracovníkov	
terénnej sociálnej práce	42
5. 1. Dve všeobecné kategórie klientov.....	42
5. 2. Klasifikácia postojov klientov a jej vplyv na vnímanie dopadov	
terénnej sociálnej práce	44

5. 3. „My sme pre nich predĺženou rukou!“	45
5. 4. Záver.....	46
6. Pracovná náplň TSP/ATSP vo vzťahu ku klientom.....	47
6. 1. Defína prácu medzi TSP a ATSP.....	47
6. 2. Rôzne oblasti pôsobenia TSP/ATSP	49
6. 3. Atypické aktivity pri výkone terénnej sociálnej práce	51
6. 4. Záver.....	52
7. Kancelárie, ich umiestnenie a materiálne vybavenie	53
7. 1. Dostupnosť (ako klienti môžu prichádzať do kancelárie a využívať kancelárske priestory).....	53
7. 2. Kancelárie TSP/ATSP umiestnené priamo v osade.....	54
7. 3. Materiálne vybavenie kancelárií	55
7. 4. Telefóny a ochranné pracovné pomôcky.....	56
7. 5. Služobné cesty a preplácanie ciest	56
7. 6. Záver	57
8. Administratívne otázky výkonu terénnej sociálnej práce s pohľadu praxe (DOP verzus NP TSP)	58
8. 1. Administratíva, ktorú vypracováva prijímateľ (obce/mestá)	58
8. 2. Administratíva, ktorú vypracovávajú TSP/ATSP	58
8. 3. Hodnotenie administratívnej záťaže z pohľadu TSP/ATSP	59
8. 4. Administratívne činnosti, ktoré vykonávajú RK	61
8. 5. Problematika osobných údajov	63
8. 6. Záver	64
9. Potreba spoločenského uznania terénnej sociálnej práce a jeho nedostatok.....	65
9. 1. „Dvaja páni na jednom poli“ (Vzťah medzi TSP/ATSP a „dvojím“ zamestnávateľom)	65
9. 2. Asymetria vo vzťahu TSP/ATSP verzus starosta/starostka alebo iní pracovníci/ pracovnícky obce.....	66
9. 3. Asymetria vo vzťahu TSP/ATSP verzus zamestnanci obce.....	67
9. 4. Sme pre nich dobrí, ak niečo potrebujú, ale ak niečo potrebujeme my, potom od nich počujeme, že „nemôžu“ (Asymetrické partnerstvá medzi TSP a ďalšími inštitúciami)	68
9. 5. „Človek tej práci veľa obetuje... a ani vďaka nepočuje“ (vzťah TSP/ATSP verzus klienti)	69
9. 6. Spoločenské uznanie zo strany rodiny a priateľov TSP/ATSP	70
9. 7. Záver	70
10. Odporúčania.....	72
a. Operatívne odporúčania v oblasti materiálneho charakteru výkonu terénnej sociálnej práce	72
i. Zabezpečiť dobré vybavenie kancelárií a ich vhodnú lokalizáciu	72
ii. Zreálniť stanovenú výšku prostriedkov na cestovanie s reálnymi potrebami	73
iii. Uvažovať o možnostiach prijímania klientov zo susedných obcí	73
iv. Zabezpečiť aby sa výška nákladov za telefóny zosúladiť s reálnymi potrebami.....	73
v. Zabezpečiť bezpečnosť pri práci a ochranné prostriedky	73
vi. Zabezpečiť aby výkon terénnej sociálnej práce za každých okolností bol v súlade s platným zákonníkom práce	74

b. Odporúčania v oblasti vzájomných interakcií a vzťahov medzi jednotlivými aktérmi pri výkone terénnej sociálnej práce	74
i. Zabezpečiť transparentnosť vzťahov a komunikácie v rámci štruktúry programu a medzi programami	74
ii. Umožniť prejsť od „hasenia požiaru“ k prevencii	74
iii. Zabezpečiť vzdelávanie a supervíziu	75
iv. Zabezpečiť rôznorodé školenia reagujúce na permanentné problémy	75
v. Zabezpečiť systém podpory ďalšieho vzdelávania	75
vi. Zabezpečiť poradenstvo pre pracovníkov a tímy v oblasti psychohygieny	76
vii. Napomáhať väčšiemu inštitucionálnemu a symbolickému spoločenskému uznaniu pracovníkov	76
viii. Zabezpečiť zlepšenie foriem monitorovania práce TSP/ATSP	77
ix. Spolupracovať, ale nie informovať!	77
c. Strategické odporúčania v oblasti dizajnu programov terénnej sociálnej práce a inštitucionálnych štruktúr súvisiacich s programom terénnej sociálnej práce	77
i. Zabezpečiť kontinuitu projektov	77
ii. Výberové konania	78
iii. Zabezpečiť ciele na regióny (lokality), ktoré vykazujú potrebu a neboli pokryté terénnou sociálnou prácou	78
vi. Zabezpečiť pokračovanie a rozšírenie programu terénnej sociálnej práce	78
Zoznam skratiek	80
Literatúra	80